Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

7 päivänä marraskuuta 2018 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Ympäristö – Direktiivi 92/43/ETY – Luontotyyppien suojelu – Luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu – Tienrakennushanke – Ympäristövaikutusten asianmukainen arviointi – Perusteluvelvollisuuden laajuus – Direktiivi 2011/92/EU – Tiettyjen hankkeiden vaikutusten arviointi – Liitteessä IV oleva 3 kohta – 5 artiklan 3 kohdan d alakohta – Käsitteen ”tärkeimmät vaihtoehdot” ulottuvuus

Asiassa C-461/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 5.5.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.7.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Brian Holohan,

Richard Guilfoyle,

Noric Guilfoyle ja

Liam Donegan

vastaan

An Bord Pleanála,

National Parks and Wildlife Servicen (**NPWS**)

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja A. Prechal, joka hoitaa toisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. Toader (esittelevä tuomari) ja A. Rosas,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.5.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

– Brian Holohan, Richard Guilfoyle, Noric Guilfoyle ja Liam Donegan, edustajinaan D. Browne ja C. Hugues, BL, sekä P. O'Higgins ja J. Devlin, SC, C. Herlihyn, L. O'Sullivanin ja B. Harringtonin, solicitors, valtuuttamina,

– An Bord Pleanála, edustajinaan F. Valentine, BL, ja N. Butler, SC, M. Larkinin ja A. Doylen, solicitors, valtuuttamina,

– Irlanti, asiamiehinään M. Browne, G. Hodge ja A. Joyce, avustajinaan G. Simons, SC, ja M. Gray, BL,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vláčil ja L. Dvořáková,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään aluksi G. Brown, avustajanaan C. Banner, barrister, sittemmin asiamiehinään R. Fadoju ja J. Kraehling, avustajinaan T. Buley ja C. Banner, barristers,

– Euroopan komissio, asiamiehinään C. Hermes, E. Manhaeve ja M. Noll-Ehlers,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.8.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL 1992, L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) sekä tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU (EUVL 2012, L 26, s. 1; jäljempänä YVA-direktiivi) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Brian Holohan, Richard ja Noric Guilfoyle sekä Liam Donegan ja toisaalta An Bord Pleanála (kaavoitusasioiden valituslautakunta, Irlanti) (jäljempänä valituslautakunta) ja joka koskee lupaa Kilkennyn kaupungin (Irlanti) pohjoisen kehätien laajennushankkeelle (jäljempänä rakennushanke).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Luontodirektiivi

3 Luontodirektiivin johdanto-osan ensimmäisessä ja kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, johon kuuluu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu, on yhteisön noudattaman yleisen edun mukainen, [SEUT 191] artiklassa määrätty ensisijainen tavoite.

– –

tämän direktiivin ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset, sivistykselliset ja alueelliset vaatimukset, ja direktiivi edistää yleistä kestävän kehityksen tavoitetta; luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen saattaa tietyissä tapauksissa vaatia ihmisen toimenpiteiden ylläpitämistä ja jopa niiden kannustamista.”

4 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

e) ’*luontotyypin suojelun tasolla*’ eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä, 2 artiklassa tarkoitetulla alueella.

Luontotyypin ”suojelun taso” katsotaan ”suotuisaksi” jos:

– sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa

ja

– erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa

– –

k) ’*yhteisön tärkeänä pitämällä alueella*’ aluetta, joka luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla, joihin se kuuluu, edistää merkittävästi liitteessä I olevan luontotyypin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista ja joka voi myös edistää merkittävästi 3 artiklassa tarkoitetun ”Natura 2000:n” yhtenäisyyttä, ja/tai edistää osaltaan merkittävästi luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kyseisellä luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla.

– –

l) ’*erityisten suojelutoimien alueella*’ jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, joilla sovelletaan niiden luontotyyppien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä;

– –”

5 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2. Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3. Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.”

6 Luontodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto, ”Natura 2000”. Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

_ _”

7 Kyseisen direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusoikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologisia vaatimuksia alueilla.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3. Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4. Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin.”

8 Luontodirektiivin 7 artiklan mukaisesti direktiivin 6 artiklan 2–4 kohdasta aiheutuvia velvoitteita sovelletaan luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30.11.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/147/EY (EUVL 2010, L 20, s. 7; jäljempänä lintudirektiivi) tarkoitettuihin erityisiin suojelualueisiin.

Lintudirektiivi

9 Lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on osoitettava erityisiksi suojelualueiksi näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan.”

YVA-direktiivi

10 YVA-direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämä direktiivi koskee sellaisten julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointia, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

2. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ’hankkeella’

– rakennustyön tai muun laitoksen tai suunnitelman toteuttamista,

– muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista mukaan lukien maaperän luonnonvarojen hyödyntäminen;

b) ’hankkeen toteuttajalla’ yksityistä hanketta varten tarvittavan luvan hakijaa tai julkista viranomaista, joka on tehnyt aloitteen hankkeesta;

c) ’luvalla’ toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen;

d) ’yleisöllä’ yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä;

e) ’yleisöllä, jota asia koskee’ yleisöä, johon 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut ympäristöä koskevat päätöksentekomenettelyt vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat, taikka yleisöä, jonka etua ne koskevat; tämän määritelmän mukaisesti katsotaan, että asia koskee ympäristönsuojelua edistävien ja kansallisen lainsäädännön mahdolliset vaatimukset täyttävien valtiosta riippumattomien järjestöjen etua;

f) ’toimivaltaisella viranomaisella tai toimivaltaisilla viranomaisilla’ jäsenvaltioiden tämän direktiivin perusteella syntyneiden velvoitteiden toteuttamista varten nimeämää yhtä tai useampaa viranomaista.

_ _”

11 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan. Nämä hankkeet määritellään 4 artiklassa.”

12 Mainitun direktiivin 3 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Ympäristövaikutusten arvioinnilla tunnistetaan, kuvataan ja arvioidaan tarkoituksenmukaisella tavalla, kussakin yksittäistapauksessa ja 4–12 artiklan mukaisesti hankkeen suorat ja välilliset vaikutukset seuraaviin tekijöihin:

a) ihmisiin, eläimiin ja kasveihin;

b) maaperään, veteen, ilmaan, ilmastoon ja maisemaan;

c) kiinteään ja irtaimeen omaisuuteen ja kulttuuriperintöön;

d) a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen tekijöiden vuorovaikutukseen.”

13 YVA-direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei 2 artiklan 4 kohdassa säädetystä muuta johdu, liitteessä I luetellut hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti.”

14 Kyseisen direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Niiden hankkeiden osalta, joiden ympäristövaikutukset on 4 artiklan mukaan arvioitava tämän artiklan ja 6–10 artiklan mukaisesti, jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hankkeen toteuttaja toimittaa asianmukaisessa muodossa liitteessä IV tarkemmin yksilöidyt tiedot silloin, kun:

a) jäsenvaltiot pitävät tietoja tärkeinä lupamenettelyn tietyssä vaiheessa sekä tietyn hankkeen tai hanketyypin erityisluonteen ja todennäköisesti vaikutuksen kohteena olevan ympäristön piirteiden vuoksi;

b) jäsenvaltiot katsovat, että hankkeesta vastaava voidaan kohtuudella velvoittaa kokoamaan nämä tiedot ottaen huomioon muun muassa sen hetkinen tietämys ja arviointimenetelmät.

– –”

3. Hankkeesta vastaavan 1 kohdan mukaisesti toimittamissa tiedoissa on oltava ainakin:

– –

c) tarvittavat tiedot niiden olennaisten ympäristövaikutusten tunnistamiseksi ja arvioimiseksi, joita hanke todennäköisesti aiheuttaa;

d) selostus hankkeesta vastaavan tutkimista tärkeimmistä vaihtoehdoista ja tiedot hänen valintaansa vaikuttaneista pääasiallisista syistä ottaen huomioon ympäristövaikutukset;

– –”

15 Kyseisen direktiivin liitteen IV, jonka otsikko on ”Tiedot, joita tarkoitetaan 5 artiklan 1 kohdassa”, 3 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Kuvaus ehdotetun hankkeen todennäköisten merkittävien vaikutusten kohteena olevan ympäristön tilasta, mukaan lukien erityisesti väestöä, eläimistöä, kasvistoa, maaperää, vettä, ilmaa ja ilmastoa koskevat tekijät, aineelliset arvot kuten arkkitehtoninen ja kulttuurinen perintö, maisema sekä edellä mainittujen tekijöiden keskinäiset vaikutussuhteet.”

16 Direktiivin 2011/92 muuttamisesta 16.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/52/EU (EUVL 2014, L 124, s. 1) 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Hankkeisiin sovelletaan [YVA-direktiivin], sellaisena kuin se oli ennen sen muuttamista tällä direktiivillä, 3 ja 5–11 artiklassa tarkoitettuja velvoitteita, jos ennen 16 päivänä toukokuuta 2017

a) aloitettiin [YVA-direktiivin] 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lausuntoa koskeva menettely; tai

b) annettiin [YVA-direktiivin] 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot.”

Irlannin oikeus

17 Vuoden 2000 kaavoitus- ja maankäyttölain (Planning and Development Act 2000) XAB osassa olevan 177V osaston 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Osana tämän osan mukaisesti toteutettua asianmukaista arviointia [luonto]direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen on määritettävä, voiko maankäyttösuunnitelmaluonnos tai ehdotettu hanke vaikuttaa [Euroopan] unionissa sijaitsevan alueen koskemattomuuteen, ja toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava asianmukainen arviointi aina, kun kyseinen viranomainen on todennut 177U osaston 4 kohdan mukaisesti, että asianmukainen arviointi oli tarpeen ennen – – luvan myöntämistä ehdotetulle hankkeelle.”

18 Kyseisen 177V osaston 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 kohdassa tarkoitettua asianmukaista arviointia suorittaessaan toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon seuraavat seikat: a) tapauksen mukaan Natura-ympäristövaikutuskertomus tai -selostus; b) kaikki kyseistä kertomusta tai selostusta koskevat esitetyt lisätiedot, c) tarvittaessa kaikki hakijan viranomaisen pyynnöstä toimittamat lisätiedot, jotka koskevat Natura-ympäristövaikutusselostusta; d) kaikki toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä toimitetut lisätiedot, jotka koskevat Natura-ympäristövaikutuskertomusta; e) kaikki toimivaltaisen viranomaisen saamat tiedot tai neuvot; f) tarvittaessa kaikki toimivaltaiselle viranomaiselle osoitetut kirjalliset huomautukset tai muistutukset, jotka koskevat ehdotetun hankkeen lupahakemusta, ja g) kaikki muut asian kannalta merkitykselliset tiedot.”

19 Vuoden 2000 kaavoitus- ja maankäyttölain 217B osastossa annetaan valituslautakunnalle lupa pyytää tieviranomaisilta lisätietoja ja kehottaa viimeksi mainittuja esittämään täsmällisiä muutoksia ehdotetun tiehankkeen yksityiskohtiin.

20 Vuoden 1993 tielain (Roads Act 1993) 50 osastossa säädetään seuraavaa:

”2) Ympäristövaikutusselostuksessa on oltava seuraavat erityistiedot:

– –

d) selostus tieviranomaisen tutkimista tärkeimmistä vaihtoehdoista ja tiedot sen valintaan vaikuttaneista pääasiallisista syistä ympäristövaikutukset huomioiden – –”

21 Kyseisen lain 50 osaston 5 kohdan mukaisesti lausunto arvioinnin soveltamisalan supistamisesta eli kirjallinen lausunto, joka koskee tietoja, jotka kyseisessä ympäristövaikutusselostuksessa on oltava, on esitettävä hankkeen toteuttajan pyynnöstä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

22 Pääasian kantajat haluavat, että kansallinen tuomioistuin antaa certiorari-määräyksen, jolla kumotaan valituslautakunnan 11.7.2014 tekemä päätös, joka sisälsi Kilkenny County Councilille (Kilkennyn kreivikunnanvaltuusto, Irlanti) myönnetyn rakennushanketta koskeneen luvan. Kyseiseen rakennushankkeeseen kuuluu noin 1,5 km pituisen yksikaistaisen tien rakentaminen, yhden liikenneympyrän rakentaminen ja toisen mukauttaminen, jalkakäytävän ja pyörätien rakentaminen kaupungin puolelle sekä erilaisia muita töitä.

23 Ehdotettu tie kulkee kahden Natura 2000 -alueen halki: nämä ovat Norejoen erityinen suojelualue, jonka Irlanti on osoittanut lintudirektiivin nojalla, ja Barrow- ja Norejoen yhteisön tärkeänä pitämä alue, joka on esiintynyt yhteisön tärkeänä pitämien alueiden luettelossa, johon se on luontodirektiivin nojalla lisätty, vuodesta 2004 lähtien.

24 Pääasian kantajat väittävät lähinnä ensiksi, että valituslautakunta teki virheen, kun se jätti tutkimatta tärkeimpien tutkittujen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset; toiseksi, että väitetysti toteutettu asianmukainen arviointi oli riittämätön, ja kolmanneksi, että vastaaja teki virheen, kun se hyväksyi rakennushankkeen ja Kilkennyn kreivikunnanvaltuuston esittämän Natura-ympäristövaikutusselostuksen, koska kyseinen valtuusto jätti toteuttamatta mainittua hyväksyntää edeltävät ekologiset tutkimukset.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että hankkeen toteuttaja eli Kilkennyn kreivikunnanvaltuusto laati Natura-ympäristövaikutusselostuksen rakennushanketta varten toukokuussa 2013. Kyseisen tuomioistuimen mukaan Natura-ympäristövaikutusselostuksessa, joka perustui National Parks and Wildlife Servicen (kansallispuistoista sekä luonnonvaraisesta eläimistöstä ja kasvistosta vastaava yksikkö, Irlanti) 19.7.2011 laatimaan asiakirjaan, joka koski suojelutavoitteita ja jossa esitettiin saavutettavat tavoitteet erityisten suojelutoimien alueen luokittelemiseksi, ei analysoida täysimääräisesti vaikutuksia muihin kuin niihin lajeihin, joita varten Barrow- ja Norejoen alue oli luetteloitu, eikä se koske vaikutuksia suojeltuihin lajeihin tai elinympäristöihin, jotka sijaitsevat asianomaisten alueiden rajojen ulkopuolella.

26 Vuoden 2013 joulukuussa hankkeen toteuttaja laati niin ikään ympäristövaikutusselostuksen, ja se pyysi 16.12.2013 valituslautakunnalta lupaa rakennushankkeen toteuttamiseksi.

27 Kun tätä oli vastustettu ja kuuleminen vuoden 2014 huhtikuussa järjestetty, kyseistä pyyntöä koskenut tarkastuskertomus julkaistiin vuoden 2014 kesäkuussa. Kertomuksessaan tarkastaja katsoi, että kyseisessä hakemuksessa, ympäristövaikutusselostuksessa ja Natura-ympäristövaikutusselostuksessa esitetyt tiedot olivat riittämättömät ja että muita tärkeitä tietoja tarvittiin. Tarkastaja pyysi lisätietoja muun muassa rakennusvaiheesta, tieteellisen perustasotutkimuksen ja mittakaavassa olevat piirustukset, joihin on merkitty suojeltujen lajien tai elinympäristöjen sijainti tai mahdollinen sijainti, sekä lisätietoja ”ylitysvaihtoehdosta”, joka muodostui sillan rakentamisesta tulva-alueen yli. Kyseisestä tarkastuskertomuksesta huolimatta toimivaltainen viranomainen teki vuoden 2014 heinäkuussa päätöksen luvan myöntämisestä rakennushankkeen toteuttamiseksi.

28 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ympäristövaikutusselostuksessa ei käsitellä yksityiskohtaisesti ”ylitysvaihtoehtoa”, koska Kilkennyn kreivikunnanvaltuusto oli hylännyt kyseisen vaihtoehdon ”varhaisessa vaiheessa” ja valinnut sen sijaan ”taloudellisesti edullisemman ratkaisun”. Se lisää, että ympäristövaikutusselostuksessa ei myöskään analysoida tarkemmin asianomaisen hankkeen vaikutuksia kaikkiin siinä yksilöityihin lajeihin.

29 Tässä tilanteessa High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Seuraako [luontodirektiivistä], että Natura-ympäristövaikutusselostuksessa on yksilöitävä kaikki ne elinympäristöt ja lajit, joiden osalta alue on lisätty luetteloon?

2) Seuraako [luontodirektiivistä], että Natura-ympäristövaikutusselostuksessa on yksilöitävä hankkeen mahdolliset vaikutukset kaikkiin (eikä vain suojeltuihin) lajeihin, jotka myötävaikuttavat suojeltuun elinympäristöön ja ovat osa sitä, ja tarkasteltava näitä vaikutuksia?

3) Seuraako [luontodirektiivistä], että Natura-ympäristövaikutusselostuksessa on nimenomaisesti tarkasteltava suunnitellun hankkeen vaikutusta sekä erityisten suojelutoimien alueella esiintyviin suojeltuihin lajeihin ja elinympäristöihin että sen ulkopuolella esiintyviin lajeihin ja elinympäristöihin?

4) Seuraako [YVA-direktiivistä], sellaisena kuin se on muutettuna, että ympäristövaikutusselostuksessa on nimenomaisesti tarkasteltava sitä, vaikuttaako suunniteltu hanke merkittävästi selostuksessa yksilöityihin lajeihin?

5) Onko vaihtoehto, jota hankkeen toteuttaja harkitsi ja tarkasteli ympäristövaikutusten arvioinnissa ja/tai jota osa sidosryhmistä kannatti ja/tai jota toimivaltainen viranomainen tarkasteli, [YVA-direktiivin], sellaisena kuin se on muutettuna, 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettu ’tärkein vaihtoehto’, vaikka hankkeen toteuttaja hylkäsi sen jo hankkeen varhaisessa vaiheessa?

6) Seuraako [YVA-direktiivistä], sellaisena kuin se on muutettuna, että ympäristövaikutusten arviointiin olisi sisällyttävä riittävästi tietoa kunkin vaihtoehdon ympäristövaikutuksista, jotta eri vaihtoehtojen suotuisuutta ympäristön kannalta voidaan verrata, ja/tai että ympäristövaikutusselostuksessa on esitettävä selkeästi, miten eri vaihtoehtojen ympäristövaikutukset otettiin huomioon?

7) Sovelletaanko [YVA-direktiivin], sellaisena kuin se on muutettuna, 5 artiklan 3 kohdan d alakohtaan sisältyvää edellytystä, jonka mukaan hankkeen toteuttajan valinta on perusteltava ’ottaen huomioon ympäristövaikutukset’, ainoastaan valittuun vaihtoehtoon vai myös tutkittuihin tärkeimpiin vaihtoehtoihin siten, että se edellyttää näiden vaihtoehtojen tutkimista niiden ympäristövaikutusten tarkastelemiseksi?

8) Onko [luontodirektiivin] tavoitteiden saavuttamisen kanssa yhteensopivaa se, että rakennusvaiheen yksityiskohdista (kuten rakennuskompleksin sijoituspaikasta ja kuljetusreiteistä) voidaan päättää vasta luvan saamisen jälkeen tehtävässä päätöksessä, ja jos on, voiko toimivaltainen viranomainen sallia myönnetyn rakennusluvan yhteydessä, että hankkeen toteuttaja päättää tällaisista seikoista yksipuolisella päätöksellä ja että niistä pelkästään ilmoitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle eivätkä ne edellytä viranomaisen hyväksyntää?

9) Seuraako [luontodirektiivistä], että hälventääkseen sille esitetyn tieteellisen lausunnon merkitykseen ja vaikutukseen liittyvät epäilyt toimivaltainen viranomainen on velvollinen esittämään riittävän yksityiskohtaisesti ja selkeästi, missä määrin tällainen tieteellinen lausunto tukee lisätietojen hankkimista ennen rakennusluvan myöntämistä?

10) Seuraako [luontodirektiivistä], että toimivaltaisen viranomaisen on esitettävä perustelut tai yksityiskohtaiset syyt sen tarkastajansa tekemän päätelmän hylkäämiseen, jonka mukaan ennen rakennusluvan myöntämistä tarvitaan lisätietoja tai tieteellinen tutkimus?

11) Seuraako [luontodirektiivistä], että asianmukaista arviointia tehdessään toimivaltaisen viranomaisen on esitettävä yksityiskohtaiset ja nimenomaiset perusteet päätöksensä kullekin osatekijälle?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Luontodirektiivi

30 Aluksi on muistutettava, että luontodirektiivin 6 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille joukko velvoitteita ja erityisiä menettelyjä, joiden tarkoituksena on sen 2 artiklan 2 kohdan mukaan unionin tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa sen ennalleen saattaminen kyseisen direktiivin yleisemmän tavoitteen, joka on ympäristönsuojelun korkean tason takaaminen sen nojalla suojelluilla alueilla, toteutumiseksi (tuomio 17.4.2018, komissio v. Puola (Białowieżan metsä), C-441/17, EU:C:2018:255, 106 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Täsmällisemmin sanottuna luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa säädetään arviointimenettelystä, jonka tarkoituksena on taata ennakkovalvonnan avulla, että suunnitelma tai hanke, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellinen mutta joka on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi, hyväksytään vain, jos se ei vaikuta alueen koskemattomuuteen. Kyseisessä säännöksessä säädetään näin ollen kahdesta vaiheesta. Ensimmäisessä vaiheessa, jota säännöksen ensimmäinen virke koskee, jäsenvaltioiden edellytetään arvioivan asianmukaisesti suunnitelman tai hankkeen vaikutukset suojeltuun alueeseen, kun on todennäköistä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa kyseiseen alueeseen merkittävästi. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetussa toisessa vaiheessa, joka seuraa asianmukaista arviointia, rajoitetaan tällaisen suunnitelman tai hankkeen hyväksymistä siten, että se ei saa vaikuttaa kyseisen alueen koskemattomuuteen (ks. vastaavasti tuomio 21.7.2016, Orleans ym., C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, 43–46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Kolme ensimmäistä kysymystä

32 Kolmella ensimmäisellä kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että yhtäältä ”asianmukaisessa arvioinnissa” on luetteloitava kaikki elinympäristötyypit ja lajit, joita varten alue on suojeltu, ja toisaalta siinä on yksilöitävä sekä ehdotetun hankkeen vaikutukset alueella esiintyviin lajeihin, joita varten sitä ei ole lisätty luetteloon, että vaikutukset alueen ulkopuolella oleviin elinympäristötyyppeihin ja lajeihin, ja tarkasteltava näitä vaikutuksia.

33 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla tehtävä alueelle suunnitelmasta tai hankkeesta aiheutuvien vaikutusten asianmukainen arviointi merkitsee sitä, että alaa koskeva paras tieteellinen tieto huomioon ottaen on ennen suunnitelman tai hankkeen hyväksymistä yksilöitävä suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset näkökohdat, jotka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa kyseisen alueen suojelutavoitteisiin. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat hyväksyä toiminnan suojellulla alueella vasta varmistuttuaan siitä, että se ei vaikuta haitallisesti kyseisen alueen koskemattomuuteen. Näin on silloin, kun ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta perusteltua epäilyä tällaisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä (tuomio 8.11.2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Kyseisen säännöksen perusteella tehdyssä arvioinnissa ei saa olla aukkoja, ja siinä pitää olla täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäilys asianomaisella suojelualueella suunniteltujen töiden vaikutuksista (tuomio 25.7.2018, Grace ja Sweetman, C-164/17, EU:C:2018:593, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

35 Se, ettei alueen koskemattomuuteen luontotyyppinä vaikuteta luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetulla tavalla, edellyttää alueen suotuisan suojelun tason säilyttämistä, mikä merkitsee alueen niiden perustavanlaatuisten ominaispiirteiden kestävää säilyttämistä, jotka liittyvät sellaisen luontotyypin esiintymiseen, jonka suojelutavoite on oikeuttanut asianomaisen alueen merkitsemisen yhteisön tärkeänä pitämien alueiden luetteloon direktiivissä tarkoitetulla tavalla (tuomio 17.4.2018, komissio v. Puola (Białowieżan metsä), C-441/17, EU:C:2018:255, 116 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Sen velvollisuuden ulottuvuus, joka koskee suunnitelmasta tai hankkeesta asianomaiselle alueelle aiheutuvien vaikutusten asianmukaista arviointia, on määritettävä edellä mainitut suojelutavoitteet huomioiden.

37 Kuten tämän tuomion 33 ja 34 kohdassa todettiin, koska kaikki näkökohdat, jotka voivat vaikuttaa kyseisiin tavoitteisiin, on yksilöitävä ja koska arvioinnissa on oltava tämän osalta täydelliset, täsmälliset ja lopulliset toteamukset ja päätelmät, on katsottava, että kaikki elinympäristöt ja lajit, joita varten kyseinen alue on suojeltu, on luetteloitava. Jos tällaisessa arvioinnissa ei yksilöidä kaikkia elinympäristöjä ja lajeja, joita varten alue on lisätty luetteloon, edellä mainitut vaatimukset jätetään huomiotta, jolloin – kuten julkisasiamies lähinnä ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa huomautti – se ei olisi omiaan hälventämään tieteelliseltä kannalta perusteltua epäilyä siitä, että suojellun alueen koskemattomuuteen ei vaikuteta haitallisesti (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, komissio v. Saksa, C-142/16, EU:C:2017:301, 33 kohta).

38 On myös lisättävä, että koska arvioinnissa on osoitettava selvästi syy, jonka vuoksi suojeltuihin elinympäristötyyppeihin ja lajeihin ei vaikuteta, saattaa olla riittävää osoittaa – kuten julkisasiamies huomautti ratkaisuehdotuksensa 30 kohdassa –, että vain tietyt suojellut elinympäristötyypit ja lajit esiintyvät suojellun alueen osalla, jota hanke koskee, ja että muihin alueella esiintyviin suojeltuihin elinympäristötyyppeihin ja lajeihin ei todennäköisesti vaikuteta.

39 Muista alueella esiintyvistä elinympäristötyypeistä tai lajeista, joita varten aluetta ei ole lisätty luetteloon, sekä alueen ulkopuolella olevista elinympäristötyypeistä ja lajeista on palautettava mieleen – kuten luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee –, että direktiivissä säädettyä ympäristönsuojelujärjestelmää sovelletaan ”kaikkiin suunnitelmiin tai hankkeisiin, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi”. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 43 ja 48 kohdassa, tämän tuomion 35 kohdassa mieleen palautetusta luontodirektiivin suojelutavoitteesta seuraa, että tyypilliset elinympäristöt tai lajit on arvioitava asianmukaisesti, jos suojellun alueen osalta luetteloon lisättyjen elinympäristötyyppien ja lajien suojelu niitä edellyttää.

40 Edellä esitetyn perusteella kolmeen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että yhtäältä ”asianmukaisessa arvioinnissa” on luetteloitava kaikki elinympäristötyypit ja lajit, joita varten alue on suojeltu, ja toisaalta siinä on yksilöitävä sekä ehdotetun hankkeen vaikutukset alueella esiintyviin lajeihin, joita varten sitä ei ole lisätty luetteloon, että vaikutukset alueen ulkopuolella oleviin elinympäristötyyppeihin ja lajeihin ja tarkasteltava näitä vaikutuksia, sikäli kuin kyseiset vaikutukset ovat omiaan vaikuttamaan alueen suojelutavoitteisiin.

Kahdeksas kysymys

41 Kahdeksannella kysymyksellään, jota on käsiteltävä toiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että sen mukaan toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan suunnitelmalle tai hankkeelle, jossa jätetään myöhemmin tehtävässä päätöksessä määritettäväksi tietyt rakentamisvaiheeseen liittyvät parametrit, joita ovat

esimerkiksi rakennuskompleksin sijoituspaikka ja kuljetusreitit, ja jos tähän vastataan myöntävästi, voiko hankkeen toteuttaja määrittää nämä parametrit yksipuolisesti tässä myöhäisemmässä vaiheessa ja yksinomaan antaa ne tiedoksi kyseiselle viranomaiselle.

42 On palautettava mieleen, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että toimivaltaiset viranomaiset antavat hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellinen mutta on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi, vasta sen jälkeen, kun ne ovat varmistuneet asianmukaisessa arvioinnissa siitä, että se ei vaikuta haitallisesti asianomaisen alueen koskemattomuuteen.

43 Tämän tuomion 33 ja 34 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaisesti hankkeen tai suunnitelman suojeltuun alueeseen aiheuttamien vaikutusten asianmukainen arviointi merkitsee ensinnäkin sitä, että ennen kyseisen suunnitelman tai hankkeen hyväksymistä yksilöidään kaikki mainitun suunnitelman tai hankkeen näkökohdat, jotka voivat vaikuttaa kyseisen alueen suojelutavoitteisiin. Toiseksi on niin, että ei voida katsoa, että tällainen arviointi on asianmukainen, jos siinä on puutteita ja se ei sisällä täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily kyseisen suunnitelman tai hankkeen vaikutuksista asianomaiseen alueeseen. Kolmanneksi on todettava, että kaikki asianomaisen suunnitelman tai hankkeen näkökohdat, jotka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa kyseisen alueen suojelutavoitteisiin, on yksilöitävä alaa koskeva paras tieteellinen tietämys huomioon ottaen.

44 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan sanamuodon mukaisesti nämä velvoitteet eivät kuulu hankkeen toteuttajalle, vaikka tämä olisi – kuten käsiteltävässä asiassa – viranomainen, vaan toimivaltaiselle viranomaiselle eli sille, jonka jäsenvaltiot ovat nimenneet direktiiviin perustuvien tehtävien suorittamiseksi.

45 Tästä seuraa, että kyseisessä säännöksessä edellytetään, että ennen asianomaisen luvan myöntämistä toimivaltainen viranomainen luetteloi ja arvioi suunnitelman tai hankkeen kaikki näkökohdat, jotka voivat vaikuttaa suojellun alueen suojelutavoitteisiin.

46 Kuten myös julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 56 ja 57 kohdassa, yksinomaan parametrit, joiden osalta ei ole mitään tieteellistä epäilyä siitä, että ne eivät voi vaikuttaa alueeseen, voidaan jättää kokonaan hankkeen toteuttajan myöhemmän päätöksen varaan.

47 Edellä esitetyn perusteella kahdeksanteen kysymykseen on vastattava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sen mukaan toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan suunnitelmalle tai hankkeelle, jossa jätetään hankkeen toteuttajan myöhemmin vapaasti määritettäväksi tietyt rakentamisvaiheeseen liittyvät parametrit, joita ovat esimerkiksi rakennuskompleksin sijoituspaikka ja kuljetusreitit, vain siinä tapauksessa, että on varmaa, että luvassa vahvistetaan riittävän tiukat ehdot, joilla taataan se, että kyseisillä parametreilla ei vaikuteta alueen koskemattomuuteen.

Yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista kysymys

48 Yhdeksännellä, kymmenennellä ja yhdennellätoista kysymyksellään, joita on käsiteltävä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että kun toimivaltainen viranomainen hylkää tieteellisen asiantuntijalausunnon päätelmät, joissa suositellaan lisätietojen hankkimista, ”asianmukaisessa arvioinnissa” on esitettävä nimenomaiset ja yksityiskohtaiset perustelut, joiden ansiosta voidaan saada varmuus siitä, että tällaisesta lausunnosta huolimatta minkäänlaista perusteltua tieteellistä epäilyä suunniteltujen töiden ympäristövaikutuksista kyseisissä päätelmissä tarkasteltuun alueeseen ei ole.

49 Muun muassa unionin tuomioistuimen luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa koskevasta oikeuskäytännöstä, josta esitetään yhteenveto tämän tuomion 43 kohdassa, ilmenee, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan perusteella tehdyssä arvioinnissa ei saa olla aukkoja ja siinä pitää olla täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, jotka ovat omiaan hälventämään kaikenlaisen perustellun tieteellisen epäilyn suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen alueeseen.

50 Jos tällaisia päätelmiä, jotka ovat omiaan hälventämään kaikki perustellut epäilyt käytettävissä olevien tietojen riittävyydestä, ei ole, arviointia ei voida pitää luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla ”asianmukaisena”.

51 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kyseinen vaatimus merkitsee sitä, että toimivaltainen viranomainen kykenee esittämään riittävällä tavalla syyt, joiden vuoksi se on saanut ennen luvan myöntämistä varmuuden siitä, että huolimatta tarkastajansa lausunnosta, jossa sitä kehotetaan hankkimaan lisätietoja, minkäänlaista perusteltua tieteellistä epäilyä suunniteltujen töiden ympäristövaikutuksista asianomaiseen alueeseen ei ole.

52 Edellä esitetyn perusteella yhdeksänteen, kymmenenteen ja yhdenteentoista kysymykseen on vastattava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun toimivaltainen viranomainen hylkää tieteellisen asiantuntijalausunnon päätelmät, joissa suositellaan lisätietojen hankkimista, ”asianmukaisessa arvioinnissa” on esitettävä nimenomaiset ja yksityiskohtaiset perustelut, jotka ovat omiaan hälventämään kaiken perustellun tieteellisen epäilyn suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen alueeseen.

YVA-direktiivi

53 Vaikka ennakkoratkaisupyynnössä viitataan direktiivillä 2014/52 käyttöön otettuihin muutoksiin, on todettava, että kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseisiä muutoksia sovelletaan yksinomaan, jos tietyt menettelyn vaiheet on saatu päätökseen 16.5.2017 jälkeen.

54 Pääasiassa riidanalainen päätös tehtiin 11.7.2014.

55 Tästä seuraa, että YVA-direktiiviä koskevia kysymyksiä on tarkasteltava kyseisen direktiivin alkuperäinen versio huomioon ottaen.

Neljäs kysymys

56 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko YVA-direktiivin 5 artiklan 1 ja 3 kohtaa ja sen liitettä IV tulkittava siten, että niissä velvoitetaan hankkeen toteuttaja esittämään tietoja, joissa tarkastellaan nimenomaisesti mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia kaikkiin kyseisten säännösten mukaisesti esitetyssä selostuksessa yksilöityihin lajeihin.

57 YVA-direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan hankkeen toteuttaja toimittaa saman direktiivin liitteessä IV yksilöidyt tiedot. Kyseisen liitteen 3 kohdassa säädetään tästä nimenomaisesti, että YVA-direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin kuuluu ”kuvaus ehdotetun hankkeen todennäköisten merkittävien vaikutusten kohteena olevan ympäristön tilasta, mukaan lukien erityisesti – – eläimistöä, kasvistoa, – – koskevat tekijät, – – sekä edellä mainittujen tekijöiden keskinäiset vaikutussuhteet”. Kyseisen direktiivin 5 artiklan 3 kohdan c alakohdassa hankkeen toteuttaja velvoitetaan lisäksi esittämään ”tarvittavat tiedot niiden olennaisten ympäristövaikutusten tunnistamiseksi ja arvioimiseksi, joita hanke todennäköisesti aiheuttaa”.

58 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 84 ja 85 kohdassa, edellä mainituista säännöksistä ilmenee, että tarkoitettu velvoite ei ulotu kaikkiin esiintyviin lajeihin kohdistuviin kaikkiin vaikutuksiin, vaan se rajoittuu merkittäviin vaikutuksiin, ja kyseistä käsitettä on tulkittava YVA-direktiivin 1 artiklan 1 kohta ja 2 artiklan 1 kohta huomioiden; kyseisten säännösten sanamuodon mukaan hankkeiden, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, vaikutukset on arvioitava.

59 Edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että YVA-direktiivin 5 artiklan 1 ja 3 kohtaa ja sen liitettä IV on tulkittava siten, että niissä velvoitetaan hankkeen toteuttaja esittämään tietoja, joissa tarkastellaan nimenomaisesti sen hankkeen merkittäviä vaikutuksia kaikkiin kyseisten säännösten mukaisesti esitetyssä selostuksessa yksilöityihin lajeihin.

Viides, kuudes ja seitsemäs kysymys

60 Viidennellä, kuudennella ja seitsemännellä kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko YVA-direktiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohtaa tulkittava siten, että hankkeen toteuttajan on toimitettava tiedot sekä hyväksytyn ratkaisun että kunkin hankkeen toteuttajan tutkiman tärkeimmän vaihtoehdon ympäristövaikutuksista sekä esitettävä valintansa syyt ottaen huomioon niiden ympäristövaikutukset jopa siinä tapauksessa, että tällainen vaihtoehto on hylätty varhaisessa vaiheessa.

61 YVA-direktiivin 3 artiklan sanamuodon mukaan kyseisen direktiivin tavoitteena on muun muassa se, että hankkeiden ympäristövaikutukset tunnistetaan, kuvataan ja arvioidaan.

62 YVA-direktiivin 5 artiklassa vahvistetaan tämän osalta luettelo tiedoista, jotka täsmennetään liitteessä IV ja jotka hankkeen toteuttaja toimittaa asianmukaisessa muodossa toimivaltaisille viranomaisille, jotta nämä voivat arvioida sen esittämän hankkeen ympäristövaikutuksia.

63 Erityisesti YVA-direktiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa täsmennetään, että hankkeen toteuttajan on ainakin esitettävä ”selostus hankkeesta vastaavan tutkimista tärkeimmistä vaihtoehdoista ja tiedot hänen valintaansa vaikuttaneista pääasiallisista syistä ottaen huomioon ympäristövaikutukset”.

64 Kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee nimenomaisesti, että hankkeen toteuttajan on esitettävä toimivaltaisille viranomaisille selostus hankkeesta vastaavan tutkimista tärkeimmistä vaihtoehdoista ja tiedot hänen valintaansa vaikuttaneista pääasiallisista syistä ottaen huomioon ympäristövaikutukset.

65 Tästä on todettava ensiksi, että YVA-direktiivissä ei määritellä saman direktiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettua käsitettä ”tärkeimmät vaihtoehdot”. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 94 ja 95 kohdassa, on kuitenkin katsottava, että ratkaisevaa ”tärkeimmiksi” katsottavien vaihtoehtojen yksilöimiseksi on se, mikä niiden suhde hankkeen ympäristövaikutuksiin on. Tämän osalta ajankohta, jona hankkeen toteuttaja hylkää vaihtoehdon, on merkityksetön.

66 Seuraavaksi on todettava, että koska YVA-direktiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohdan sanamuodon mukaan eri vaihtoehdoista on esitettävä vain yksi selostus, on katsottava, että kyseisessä säännöksessä ei velvoiteta siihen, että tärkeimpien tutkittujen vaihtoehtojen vaikutukset arvioidaan samalla tavoin kuin hyväksytyn hankkeen vaikutukset. Siinä kuitenkin edellytetään, että hankkeen toteuttaja esittää valintansa syyt ainakin ympäristövaikutukset huomioiden. Hankkeen toteuttajan velvollisuudella selostaa tärkeimmät vaihtoehdot pyritään nimittäin muun muassa siihen, että tämä perustelee valintansa.

67 Hankkeen toteuttajan edellä mainittu velvollisuus mahdollistaa seuraavaksi sen, että toimivaltainen viranomainen voi suorittaa sellaisen perusteellisen ympäristövaikutusten arvioinnin, jossa luetteloidaan, kuvataan ja arvioidaan asianmukaisesti valitun hankkeen ympäristövaikutukset YVA-direktiivin 3 artiklan mukaisesti.

68 Lopuksi on todettava, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettu selostus on esitettävä kaikkien hankkeen toteuttajan tutkimien tärkeimpien vaihtoehtojen osalta, olivatpa nämä sellaisia, joita tämä tai toimivaltainen viranomainen alun perin suunnitteli, tai sellaisia, joita tietyt osapuolet suosittelivat.

69 Kaiken edellä esitetyn perusteella viidenteen, kuudenteen ja seitsemänteen kysymykseen on vastattava, että YVA-direktiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohtaa on tulkittava siten, että hankkeen toteuttajan on toimitettava tiedot sekä hyväksytyn ratkaisun että kunkin hankkeen toteuttajan tutkiman tärkeimmän vaihtoehdon ympäristövaikutuksista sekä esitettävä valintansa syyt ottaen huomioon ainakin niiden ympäristövaikutukset jopa siinä tapauksessa, että tällainen vaihtoehto on hylätty varhaisessa vaiheessa.

Oikeudenkäyntikulut

70 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että yhtäältä ”asianmukaisessa arvioinnissa” on luetteloitava kaikki elinympäristötyypit ja lajit, joita varten alue on suojeltu, ja toisaalta siinä on yksilöitävä sekä ehdotetun hankkeen vaikutukset alueella esiintyviin lajeihin, joita varten sitä ei ole lisätty luetteloon, että vaikutukset alueen ulkopuolella oleviin elinympäristötyyppeihin ja lajeihin ja tarkasteltava näitä vaikutuksia, sikäli kuin kyseiset vaikutukset ovat omiaan vaikuttamaan alueen suojelutavoitteisiin.**

2) **Direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sen mukaan toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan suunnitelmalle tai hankkeelle, jossa jätetään hankkeen toteuttajan myöhemmin vapaasti määritettäväksi tietyt rakentamisvaiheeseen liittyvät parametrit, joita ovat esimerkiksi rakennuskompleksin sijoituspaikka ja kuljetusreitit, vain siinä tapauksessa, että on varmaa, että luvassa vahvistetaan riittävän tiukat ehdot, joilla taataan se, että kyseisillä parametreilla ei vaikuteta alueen koskemattomuuteen.**

3) **Direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun toimivaltainen viranomainen hylkää tieteellisen asiantuntijalausunnon päätelmät, joissa suositellaan lisätietojen hankkimista, ”asianmukaisessa arvioinnissa” on esitettävä nimenomaiset ja yksityiskohtaiset perustelut, jotka ovat omiaan hälventämään kaiken perustellun tieteellisen epäilyn suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen alueeseen.**

4) **Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU 5 artiklan 1 ja 3 kohtaa sekä sen liitettä IV on tulkittava siten, että niissä velvoitetaan hankkeen toteuttaja esittämään tietoja, joissa tarkastellaan nimenomaisesti sen hankkeen merkittäviä vaikutuksia kaikkiin kyseisten säännösten mukaisesti esitetyssä selostuksessa yksilöityihin lajeihin.**

5) **Direktiivin 2011/92 5 artiklan 3 kohdan d alakohtaa on tulkittava siten, että hankkeen toteuttajan on toimitettava tiedot sekä hyväksytyn ratkaisun että kunkin hankkeen toteuttajan tutkiman tärkeimmän vaihtoehdon ympäristövaikutuksista sekä esitettävä valintansa syyt ottaen huomioon ainakin niiden ympäristövaikutukset jopa siinä tapauksessa, että tällainen vaihtoehto on hylätty varhaisessa vaiheessa.**

Allekirjoitukset